Список літератури: 1. Закон України «Про вищу освіту» від 17 січня 2002 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 20. – Ст. 356. 2. Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 9 липня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 49-51. – Ст. 376. 3. Кравчук Т. В. Пенсійне забезпечення у разі втрати годувальника у солідарній пенсійній системі України: автореф. дис. … канд. юрид. наук: 12.00.05 / Т. В. Кравчук. – Одеса. – 2008. – 22 с. 4. Лист Міністерства освіти і науки України від 25.06.2007 р. № 10/2-694. 5. Порядок подання та оформлення документів для призначення (перерахунку) пенсій відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», затвердженого постановою Правління Пенсійного фонду України від 25 листопада 2005 р. № 22-1 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 52. – Ст. 3383. 6. Прилипко С. М. Право соціального забезпечення в Україні: Підручник / С. М. Прилипко, О. М. Ярошенко. – Харків. – 2009. – 434 с. 7. Сімейний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 21–22. – Ст. 135. 8. Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44. – Ст. 356.

МІЩЕНКО Т. М., *здобувач кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки*
Сумський державний університет

ЩОДО АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В ОРГАНАХ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ

Проблеми протидії корупції в органах управління Української держави мають вельми актуальне значення. В даний час корупція становить підвищену небезпеку для суспільства і держави, оскільки вона перешкоджає соціально-економічному розвитку держави, сприяє порушенню прав і законних інтересів фізичних та юридичних осіб.

Корупція в системі публічного управління в цілому, і, зокрема, в органах внутрішніх справ, сприяє зростанню актів тероризму, поширенню наркотиків, легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом, ухилення від сплати податків, а також ряду інших негативних явищ, що загрожують безпеці особи, суспільства і держави. Корупція в правоохоронних органах взагалі представ-

© Міщенко Т. М., 2013

ляє підвищену суспільну небезпеку, оскільки саме ці органи покликані здійснювати протидію корупції на всіх рівнях публічного управління. Очевидно, що корумповані правоохоронні органи не в змозі ефективно протидіяти тим явищам і процесам, які реально загрожують безпеці особистості, суспільства і держави. У зв'язку з цим, проблеми протидії корупції і забезпечення внутрішньої безпеки в органах внутрішніх справ набувають особливого значення.

Слід сказати, що діяльність органів внутрішніх справ за минулі 20 років протікала у складних і суперечливих обставинах, які безпосереднім чином впливали на рівень законності і правопорядку в її рядах. Однак, незважаючи на цілий ряд деструктивних процесів, які відбувались в житті українського суспільства, органи внутрішніх справ не втратили своєї цілісності, а також здатності вирішувати складні оперативно-службові задачі, здійснювати захист прав і законних інтересів фізичних та юридичних осіб. Дані аспекти стали можливими внаслідок цілого комплексу засобів правового, організаційного, інформаційного та іншого характеру, за допомогою яких здійснювалася протидія корупції та відбувалося забезпечення особистої безпеки працівників органів внутрішніх справ.

В новітній історії загроза особистій безпеці працівників органів внутрішніх справ має досить гострий характер. Як показують дослідження, загрози за даним напрямком мають як внутрішній, так і зовнішній характер. Дані загрози між собою діалектично взаємопов'язані, а тому необхідний комплексний підхід до вироблення і реалізації адміністративно-правового механізму протидії корупції та забезпечення стабільного існування органів внутрішніх справ.

В ході дослідження проблеми протидії корупції та забезпечення державної безпеки органів внутрішніх справ використовувалися наукові праці таких вчених, спеціалістів-практиків як: О. М. Бандурка, В. П. Пєтков, А. Т. Комзюк, О. В. Негодченко, В. І. Франчук, С. А. Алтухов, Я. М. Бельсон, І. А. Баранов, А. М. Варыгин, Ю. В. Голик, С. Ф. Зибін, С. І. Котюргин, Л. М. Колодкін, Б. П. Кондрашов, А. С. Куликов, А. В. Куракін, М. В. Костенникова, В. В. Марущенко, В. М. Ніколайчик, В. А. Пічугін, П. А. Скобликов, О. Д. Сафронов, Ю. Тимофєєв, О. А. Тирських, В. С. Христофоров, С. Б. Чорних, П. А. Шуригін та ін.

Такий підхід обумовлений об'єктивними закономірностями дослідження змісту механізму протидії корупції та забезпечення безпеки органів внутрішніх справ. Крім того, необхідно відзначити, що, незважаючи на те, що дослідження проблеми протидії корупції в сфері публічного управління взагалі і, зокрема, в органах внутрішніх справ, були предметом аналізу вчених-адміністративістів, а також вчених-кримінологів, говорити про те, що достатньою мірою вивчені всі аспекти адміністративно-правового механізму протидії корупції та забезпечення внутрішньої безпеки органів внутрішніх справ, поки що неможна. Таким чином, дослідження за цими напрямками представляється вельми актуальним.

Корупція в органах внутрішніх справ є одним із проявів корупції в системі правоохоронних органів. Даний вид корупції має як загальні, так і специфічні ознаки, які обумовлені правоохоронною діяльністю. Корупція в органах внутрішніх справ – це використання співробітниками свого статусу (службових повноважень) у ході здійснення правоохоронної діяльності, а також діяльності управлінського характеру в інтересах третіх осіб або груп за матеріальну або іншу винагороду.

Специфічною ознакою корупції в системі МВС є те, що вона сприяє зростанню правопорушень у сфері охорони громадського порядку і забезпечення громадської безпеки, дає можливість реальним правопорушникам ухилятися від відповідного виду юридичної відповідальності і покарання. Крім того, корупція в органах внутрішніх справ створює реальну загрозу власній безпеці цих органів, а також знижує правоохоронний потенціал держави.

Адміністративно-правовий механізм протидії корупції та забезпечення внутрішньої безпеки органів внутрішніх справ становить собою сукупність правових засобів, а також управлінських рішень, за допомогою яких знижується корупційна загроза в діяльності МВС, а також підвищується рівень їх внутрішньої безпеки.

Адміністративно-правовий механізм протидії корупції в органах внутрішніх справ реалізується через систему інформаційного, кадрового, технічного, фінансового забезпечення, а також систему забезпечення їх внутрішньої безпеки. Виходячи із досві-

ду поліції ряду зарубіжних держав, ефективним засобом протидії корупції є система прогнозування правопорушень поліцейських, що дозволяє виявляти наявні проблеми при несенні служби, недоліки в організації їх служби, а також причини посадових зловживань поліцейських. Крім того, протидії корупції в поліції сприяють регулярні ротації, перерозподіл повноважень, територій та об'єктів обслуговування. У зв'язку з цим було б цілком виправдано використовувати дану практику і в нашій країні, регулярно здійснюючи зміни в об'єктах обслуговування. Зокрема, періодично переміщати на інші об'єкти співробітників, які обслуговують ринки, торгові центри, об'єкти паливно-енергетичного комплексу та ін.

Статус суб'єктів, що здійснюють протидію корупції та забезпечення внутрішньої безпеки органів внутрішніх справ, повинен бути визначено законодавчо. Пов'язано це з тим, що підрозділи внутрішньої безпеки виконують завдання, які нерідко носять міжгалузевий характер. В даний час протидія корупції та забезпечення громадської безпеки органів внутрішніх справ здійснюється за допомогою використання різних правових норм, основне місце серед яких займають норми адміністративного права.

В ході реалізації норм адміністративного права у механізмі протидії корупції та забезпечення особистої безпеки працівників органів внутрішніх справ виникає сукупність правовідносин як вертикального, так і горизонтального направлення. Ці правовідносини породжуються різними юридичними фактами. Основне місце в системі таких правовідносин посідають правовідносини вертикального напряму, які виникають у зв'язку із здійсненням контролю за дотриманням законності при здійсненні співробітниками своєї службової діяльності; контролю за додержанням встановленого порядку доступу до відомостей, що становлять державну або іншу охоронювану законом таємницю; контролю за відповідністю вимог режиму захисту інформації при створенні та експлуатації інформаційних систем та ін.

Слід зазначити, що різного роду порушення, що межують з правопорушеннями та злочинами, стали характерними практично для всіх служб і підрозділів органів внутрішніх справ. В даний час необхідні принципово нові рішення у справі протидії корупції

та забезпечення особистої безпеки співробітників МВС. Для створення механізму протидії корупції та забезпечення особистої безпеки органів внутрішніх справ необхідно визначити систему принципів, на яких буде функціонувати такий механізм.

Протидія корупції та забезпечення безпеки органів внутрішніх справ повинна будуватися на наступних принципах: пріоритет заходів попередження корупції, формування моральних аспектів боротьби з корупцією; партнерство суб'єктів, що здійснюють протидію корупції; визнання підвищеної суспільної небезпеки корупційних правопорушень; неприпустимість встановлення привілеїв і переваг в системі державної служби. Крім того, необхідно встановлення спеціальних процедур при розробці і прийнятті рішень посадовими особами органів внутрішніх справ, створення режиму невідворотності юридичної відповідальності за вчинені корупційні правопорушення.

ОЛІЙНИК К. М., *аспірант*
Сумський державний університет

ТРУДОВИЙ ДОГОВІР, ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК РЕАЛІЗАЦІЇ СВОБОДИ ПРАЦІ

Демократичні перетворення, що відбуваються в Україні, зумовлюють необхідність перегляду надбань і уявлень юридичної науки як в цілому, так і окремо в галузі трудового права, як важливої складової соціальної та правової держави, а особливо в аспекті розбудови громадянського суспільства. Проголосивши людину, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпеку найвищими соціальними цінностями, держава бере на себе обов'язок здійснити гуманізацію всіх правових інститутів, які прямо чи опосередковано торкаються прав людини та громадянина. Це, в свою чергу, стосується реалізації трудових відносин як важливого чинника для існування людини в правовій державі та цивілізованому суспільстві.

Сучасні соціально-економічні реалії потребують нового концептуального підходу до регулювання трудових відносин, але при цьому бажано не міняти правові категорії, які традиційно іс-

© Олійник К. М., 2013